

којој имају пребивалиште, под истим условима као и њени држављани (после консултовања Европског парламента); када се усвајају одредбе којима се врши допуна права грађана ЕУ која произлазе из права грађанства ЕУ – да се слободно крећу и бораве на територији држава чланица, права да бирају и да буду бирани на изборима за Европски парламент и општинским изборима у држави чланици у којој имају пребивалиште и друго (на предлог Комисије и после добијене сагласности од Европског парламента); када се доносе директиве за усклађивање закона, уредби и подзаконских аката држава чланица који директно утичу на успостављање и функционисање унутрашњег тржишта (после консултовања Европског парламента као и са Европским Економско-друштвеним Комитетом).

У специфичним случајевима (који су предвиђени уговорима), законска акта могу бити усвајана на иницијативу групе држава чланица или Европског парламента, на препоруку Европске централне банке или на захтев Суда правде или Европске инвестиционе банке. Ово је изузетак од општег правила да по правилу Комисија предлаже на усвајање сва законска акта. У тим случајевима Европски парламент и Савет достављају Комисији предлог акта, с тим што у току поступка за усвајање акта могу затражити мишљење Комисије, а Комисија може дати мишљење и на своју иницијативу.

Комисија може бити законским актом овлашћена да усваја одговарајућа подзаконска акта. Законским актом се прецизно одређују циљеви, садржај, ширина примене и дужина трајања датог овлашћења.

24. Систем посебних тела у поступку извршења прописа („комитологија”).

Прописи које ЕУ усваја по праву овлашћују Комисију да предузима одговарајуће мере, укључујући и усвајање одређених аката, како би обезбедила пуну и уједначену примену. Комитологија означава низ процедура, укључујући састанке репрезентативних комитета, како би се обезбедило да се „чује глас” држава чланица ЕУ.

То је дакле систем рада посебних тела – комитета, који су установљени одлуком „законодавца” Савета, или Савета и Европског парламента, за различите области (заштита средине – више различитих комитета, пољопривреда, рибарство, унутрашње тржиште, трговина, здравље и заштита потрошача, запошљавање и социјална политика, саобраћај, енергетика и друго) и који су, самим тим, бројни (има их више од две стотине). Чине их по један представник из државе чланице, а председава им представник Комисије. Састанке одржавају више пута годишње, по правилу у Бриселу. Пре сваког састанка, Комисија шаље представницима држава позив, агенду и нацрт акта за спровођење прописа. Након састанка, Комисија објављује резултате гласања и сачињава записник о садржају састанка.

Комисија објављује годишњи извештај о раду ових комитета.

25. Право ЕУ.

Европска унија је заједница која почива на идеји владавине права, и у смислу вредности за коју се ЕУ залаже, и у смислу правног уређења рада ЕУ. Свако деловање ЕУ мора имати упориште у оснивачким уговорима о којима су се државе чланице изјасниле и сагласиле у демократској процедури. Разноврсни правни акти који институционализују систем Европске уније и омогућавају његово функционисање чине својеврсни „правни систем Европске уније”, односно тзв. комунитарно право.

Комунитарно право има блиске везе са међународним правом, али се не може у потпуности изједначити са њим. Изворно, комунитарно право је било класично међународно право јер је било засновано међудржавним, оснивачким уговорима из педесетих година прошлог века. Након тога, пре свега деловањем Европског суда правде и под утицајем његових тумачења, мења се правна природа комунитарног права које постаје самостални правни поредак. Као таквог, прихватили су га и државе чланице и њихови, национални судови.